

# Pirkimo sutartis CPO232839

LITGRID AB,  
atstovaujama

---

(toliau – UŽSAKOVAS), ir  
Ekspertika, UAB,  
atstovaujama

---

(toliau - TIEKĖJAS arba ekspertizės rangovas),  
toliau kartu vadinami Šalimis, vadovaudamiesi dinaminės pirkimo sistemos Nr. 457772 pagrindu įvykusių statinio ekspertizės Konkrečiu pirkimu CPO232839,  
sudarome šią sutartį (toliau – Pirkimo sutartis):

## 1. Bendrosios nuostatos

1.1. Pirkimo sutartyje naudojamos sąvokos:

- 1.1.1. Centrinė perkančioji organizacija (CPO LT) – Viešoji įstaiga CPO LT, atliekanti prekių, paslaugų ar darbų pirkimų procedūras kitų perkančiųjų organizacijų naudai.
- 1.1.2. CPO IS – CPO LT valdoma ir tvarkoma informacinė sistema, kurioje vykdomi konkretūs pirkimai CPO LT valdomos dinaminės pirkimo sistemos pagrindu. Interneto adresas <https://www.cpo.lt>.
- 1.1.3. Paslaugos – TIEKĖJO pagal Pirkimo sutartį teikiamos paslaugos (statinio ekspertizės paslaugos).
- 1.1.4. Pradinės Pirkimo sutarties vertė – Pirkimo sutarties priede Nr. 1 nurodyta sutarties kaina, lygi TIEKĖJO pasiūlymo kainai.

## 2. Pirkimo sutarties dalykas ir paslaugų suteikimo terminai

- 2.1. Pirkimo sutartimi TIEKĖJAS įsipareigoja UŽSAKOVUI suteikti Pirkimo sutarties prieduose nurodytas Paslaugas, o UŽSAKOVAS įsipareigoja priimti tinkamai suteiktas Paslaugas ir sumokėti už jas Pirkimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.
- 2.2. Paslaugos turi būti suteiktos per Pirkimo sutarties 3.1.5 punkte nustatytą terminą. Bendras Paslaugų suteikimo terminas, įskaitant pratęsimus ir sustabdymus, gali būti ne ilgesnis kaip 36 mėnesiai nuo Pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos.
- 2.3. Paslaugų suteikimo terminas, numatytas Pirkimo sutarties 3.1.5 punkte, raštišku Šalių susitarimu gali būti pratęsimas ir (ar) sustabdomas esant ne nuo TIEKĖJO priklausantiems aplinkybėms, dėl kurių negalėjo būti teikiamos Paslaugos, terminui, kol išnyks šios aplinkybės. Paslaugų suteikimo termino pratęsimas ir (ar) sustabdymas galimas esant bent vienam iš šių atvejų:
  - 2.3.1. UŽSAKOVAS nevykdo ir (ar) netinkamai vykdo Pirkimo sutartimi jam nustatytus įsipareigojimus ir todėl TIEKĖJAS negali tinkamai teikti paslaugų iš dalies arba pilnai, arba
  - 2.3.2. UŽSAKOVAS TIEKĖJUI pateikiami nurodymai turi įtakos TIEKĖJO teikiamų Paslaugų terminui, kai siekiama apginti trečiųjų asmenų ir (ar) statinio savininkų ir (ar) naudotojų teisėtus interesus, įvykus inžinerinių tinklų avarijai, iškilus grėsmei statinio savininkams ir (ar) naudotojams ir statinio konstrukcijai (-oms), arba
  - 2.3.3. išskirtinai nepalankios klimato sąlygos technologiniam procesui vykdyti (išskirtinai nepalankiomis sąlygomis nelaikomos tokios klimatinės sąlygos, kurių galima tikėtis pagal vietos klimatinės sąlygas), arba
  - 2.3.4. valstybės ir savivaldos institucijų veiksmai arba bet koks uždelsimas, kliūtys arba trukdymai, sukelti arba priskirtini UŽSAKOVUI ir (arba) UŽSAKOVAS samdomiems tretiesiems asmenims TIEKĖJUI trukdo laiku suteikti Paslaugas.
- 2.4. Jeigu TIEKĖJAS mano, kad atsirado objektyvus pagrindas (kaip numatyta Pirkimo sutarties 2.3 punkte) pratęsti ir (ar) stabdyti Paslaugų suteikimo terminą, tai TIEKĖJAS privalo raštu per 2 darbo dienas nuo įvykio ar aplinkybių atsiradimo pranešti UŽSAKOVUI, nurodydamas įvykį arba aplinkybes, dėl ko TIEKĖJAS negali teikti ar tinkamai teikti Paslaugų pagal Pirkimo sutartį.
- 2.5. Paslaugų suteikimo termino pratęsimas ir (ar) sustabdymas nustatomas UŽSAKOVAS ir TIEKĖJO rašytiniu papildomu susitarimu prie Pirkimo sutarties.
- 2.6. Pastebėtų Paslaugų teikimo trūkumų ar defektų šalinimas nepailgina Pirkimo sutartyje nustatyto galutinio Paslaugų teikimo termino.

## 3. Šalių teisės ir pareigos

- 3.1. TIEKĖJAS įsipareigoja:
  - 3.1.1. suteikti Paslaugas vadovaudamasis Pirkimo sutarties, Pirkimo sutarties priedų nuostatomis, statybos techniniais reglamentais (aktualiomis redakcijomis), Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (aktuali redakcija) ir kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais (aktualiomis redakcijomis), reglamentuojančiais

Paslaugų suteikimą;

3.1.2. ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo visų dokumentų ir informacijos, reikalingos tinkamam Pirkimo sutarties vykdymui, gavimo iš UŽSAKOVO dienos, pateikti UŽSAKOVUI TIEKĖJO kvalifikaciją patvirtinančių galiojančių dokumentų kopijas arba šių dokumentų registracijos numerius ir pateikti TIEKĖJO specialistų, turinčių reikiamą kvalifikaciją tinkamai suteikti Paslaugas, sąrašą, kuriame būtų nurodyta minėtiems specialistams numatoma priskirti veiklos sritis ir specialistų kvalifikaciją patvirtinančių galiojančių dokumentų kopijas arba šių dokumentų registracijos numerius;

3.1.3. savarankiškai ir savo lėšomis pasirūpinti Paslaugoms teikti reikalingais materialiniais išteklių, reikiama įranga bei darbo jėga ir atsakyti už netinkamą Paslaugų kokybę, išskyrus darbus, kai UŽSAKOVO lėšomis ir pajėgumais yra atidengiamos (atkasamos) ekspertizės vadovo nurodytos statinio konstrukcijos, inžineriniai tinklai, inžinerinės sistemos ir kiti elementai (kai to reikia atliekant statybinius tyrimus) ir vėl uždengiamos (užkasamos užtaisomos) užbaigus statybinius tyrimus;

3.1.4. apie reikalingus, Pirkimo sutartyje nenurodytus dokumentus, įspėti UŽSAKOVĄ ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) dienas, raštu nurodant reikalingus dokumentus ir formą, kuria jie turėtų būti pateikti;

3.1.5. statinio ekspertizės aktą ir kitus dokumentus, privalomus pagal Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus ir/ar ekspertizės užduotį pateikti ne vėliau kaip per 30 k.d. nuo visų dokumentų ir informacijos, reikalingos tinkamam Pirkimo sutarties vykdymui, gavimo dienos;

3.1.6. atlikti statybinius tyrimus, nurodytus Pirkimo sutarties priede Nr. 1 (jei Pirkimo sutarties priede Nr. 1 yra nurodyti statybiniai tyrimai, kurie turi būti atliekami);

3.1.7. nedelsdamas raštu informuoti UŽSAKOVĄ apie bet kokiais aplinkybėmis, kurios trukdo ar gali sutrukdyti TIEKĖJUI laiku suteikti Paslaugas;

3.1.8. tuo atveju, jeigu nustatoma, kad Paslaugos teikiamos netinkamai arba yra trūkumų, per UŽSAKOVO nurodytą protingą terminą neatlygintinai ištaisyti visus trūkumus bei atlyginti visus dėl netinkamo Paslaugų suteikimo kilusius UŽSAKOVO nuostolius;

3.1.9. laikytis konfidencialumo ir asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimų, neatskleisti tretiesiems asmenims jokios informacijos, gautos vykdant Pirkimo sutartį, išskyrus tiek, kiek tai reikalinga Pirkimo sutarties vykdymui, taip pat nenaudoti konfidencialios informacijos asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams;

3.1.10. Pirkimo sutarties vykdymo laikotarpio pabaigoje UŽSAKOVUI paprašius raštu, ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas grąžinti visus gautus, Pirkimo sutarčiai vykdyti reikalingus dokumentus;

3.1.11. nenaudoti UŽSAKOVO pavadinimo jokioje reklamoje, leidiniuose ar kt. be išankstinio raštiško UŽSAKOVO sutikimo;

3.1.12. be raštiško UŽSAKOVO sutikimo neperduoti tretiesiems asmenims pagal Pirkimo sutartį priimtų įsipareigojimų ir bet kokių atveju atsakyti už visus Pirkimo sutartimi priimtus įsipareigojimus, nepaisant to, ar Pirkimo sutarties vykdymui bus pasitelkiami tretieji asmenys;

3.1.13. vykdyti kitus Pirkimo sutartyje ir Lietuvos Respublikoje galiojančiuose teisės aktuose numatytus TIEKĖJO įsipareigojimus;

3.1.14. mobilizacijos, karo, nepaprastosios padėties metu ar kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įvertinusi riziką, kad veiksniai, dėl kurių buvo ar gali būti paskelbta mobilizacija, įvesta karo ar nepaprastoji padėtis, kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, yra priėmusi sprendimą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnį 2<sup>1</sup> dalies 3 nuostatos taikymo, užtikrinti, kad Paslaugos nebūtų teikiamos iš valstybių ar teritorijų, nurodytų Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnį 2<sup>1</sup> dalies 3 punkte;

3.1.15. teikdamas Paslaugas laikytis šių aplinkosaugos reikalavimų:

3.1.15.1. mažinti popieriaus sunaudojimą, atsisakyti nebūtino dokumentų kopijavimo ir spausdinimo, parengtus dokumentus, Paslaugų perdavimo–priėmimo aktus UŽSAKOVUI pateikti tik elektroniniu formatu ir juos pasirašyti elektroniniu parašu (jei taikoma). Esant būtinybei spausdinti, naudojamas perdirbtas popierius, kuris atitinka žaliąjo pirkimo reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakyme Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašo, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti perkamos prekės, paslaugos ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ĮSAKYMAS);

3.1.15.2. siekti, kad Paslaugai suteikti būtų sunaudojama mažiau gamtos išteklių, t. y. kad Paslaugą teikiantys TIEKĖJO specialistai atvykimui į Paslaugos suteikimo vietą rinktųsi netaršias transporto priemones, kurios atitinka ĮSAKYME įtvirtintus žaliąjo pirkimo reikalavimus, kad TIEKĖJO specialistų atvykimui į Paslaugos teikimo vietą būtų pasirenkamas optimalus maršrutas, kad Paslaugai suteikti būtų parinktas arčiausiai numatomos Paslaugos teikimo vietos esantis specialistas;

3.1.15.3. siekti, kad teikiant Paslaugą būtų neteršiama aplinka ir nekeliama pavojus sveikatai.

3.2. Pirkimo sutarties 3.1.1 punkte nurodyto TIEKĖJO įsipareigojimo nevykdymas laikomas esminiu Pirkimo sutarties pažeidimu, jei TIEKĖJAS per UŽSAKOVO nurodytą protingą terminą nepašalina trūkumų dėl šio įsipareigojimo nevykdymo.

3.3. TIEKĖJAS turi teisę:

3.3.1. gauti iš UŽSAKOVO apmokėjimą už tinkamai suteiktas Paslaugas;

3.3.2. gauti iš UŽSAKOVO informaciją ir visus dokumentus, reikalingus tinkamam Pirkimo sutarties vykdymui;

3.3.3. sutartinių įsipareigojimų vykdymui pasitelkti šiuos subteikėjus: nepasitelkiami.

3.3.4. TIEKĖJAS turi ir kitas Pirkimo sutartyje bei Lietuvos Respublikoje galiojančiuose teisės aktuose nustatytas teises.

3.4. UŽSAKOVAS įsipareigoja:

3.4.1. ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo Pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos pateikti TIEKĖJUI visus dokumentus ir informaciją, reikalingus tinkamam Pirkimo sutarties vykdymui;

3.4.2. ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo 3.1.4 punkte nurodyto TIEKĖJO prašymo gavimo, pateikti TIEKĖJUI reikalingus Pirkimo sutartyje nenurodytus dokumentus;

3.4.3. sudaryti TIEKĖJUI visas sąlygas tinkamam Pirkimo sutarties vykdymui, jei tokių sąlygų sudarymas išskirtinai priklauso nuo UŽSAKOVO;

- 3.4.4. sumokėti TIEKĖJUI už tinkamai suteiktas Paslaugas Pirkimo sutartyje nustatytais sąlygomis, tvarka ir terminais;
- 3.4.5. vykdyti kitus Pirkimo sutartyje ir Lietuvos Respublikoje galiojančiuose teisės aktuose nustatytus UŽSAKOVO įsipareigojimus.
- 3.5. UŽSAKOVAS turi teisę:
- 3.5.1. nepriimti netinkamai suteiktų Paslaugų ir atsisakyti mokėti už netinkamai suteiktas Paslaugas;
- 3.5.2. UŽSAKOVAS turi ir kitas Pirkimo sutartyje ir Lietuvos Respublikoje galiojančiuose teisės aktuose nustatytas teises.
- 3.5.3. prašyti TIEKĖJO pateikti informaciją ir/ar dokumentus, kurie įrodytų Paslaugų / vykdant Darbus naudojamų medžiagų, įrenginių / atitikimą Pirkimo sutarties 3.1.14 punkto reikalavimams;
- 3.5.4. nustačius, kad Paslaugos/ kai taikoma, vykdant Darbus naudojamos medžiagos, įrenginiai / neatitinka Pirkimo sutarties 3.1.14 punkto nuostatų, reikalauti TIEKĖJO pakeisti Paslaugas/ kai taikoma, vykdant Darbus naudojamos medžiagos, įrenginiai / į atitinkančias;
- 3.5.5. Pirkimo sutarties vykdymo metu prašyti TIEKĖJO pateikti informaciją ir/ar dokumentus, kurie įrodytų TIEKĖJO aplinkosaugos reikalavimų laikymąsi (pvz. duomenis ar buvo naudotas popierius ir/ar kt.).

#### 4. Paslaugų perdavimas ir priėmimas, kaina ir atsiskaitymo sąlygos

- 4.1. Pirkimo sutartis yra fiksuotos kainos sutartis, kurios kaina užsakytoms Paslaugoms yra nurodyta Pirkimo sutarties priede Nr. 1. Į šią kainą yra įskaičiuotos visos su Paslaugų teikimu susijusios išlaidos, mokesčiai ir rinkliavos, įskaitant Pirkimo sutarties priede Nr. 1 nurodytų statybinių tyrimų išlaidas (jei Pirkimo sutarties priede Nr. 1 yra nurodyti statybiniai tyrimai, kurie turi būti atliekami). Fiksuota kaina gali būti peržiūreta pagal Pirkimo sutartyje nustatytą fiksuotos kainos peržiūros tvarką.
- 4.2. Už tinkamai ir faktiškai suteiktas Paslaugas UŽSAKOVAS atsiskaito per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo sąskaitos apmokėjimui ir Paslaugų perdavimo-priėmimo akto gavimo dienos. UŽSAKOVAS ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo Paslaugų perdavimo-priėmimo akto gavimo pasirašo arba atsisako pasirašyti Paslaugų priėmimo-perdavimo aktą, raštu informuodamas TIEKĖJĄ apie atsisakymą priimti Paslaugas ir nurodydamas suteiktų Paslaugų trūkumus bei protingą terminą šiems trūkumams pašalinti. Šiame punkte nurodyti mokėjimų terminai, susieti su finansavimu, gaunamu iš trečiųjų šalių, gali būti pratęsti, tačiau bet koku atveju šie terminai negali viršyti 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų. Nurodytu atveju ilgesnio apmokėjimo termino taikymo galimybę UŽSAKOVAS įgyja tik tuo atveju, jei jis TIEKĖJUI pateikia įrodymus, patvirtinančius apie finansavimo iš trečiųjų šalių vėlavimą.
- 4.3. Į Paslaugų kainą yra įskaičiuotos visos su Paslaugų teikimu susijusios išlaidos ir mokesčiai. Tiekėjas vykdo visas mokesčines prievolės, kurios gali atsirasti teikiant Pirkimo sutartyje nurodytas Paslaugas, ir prisiima visą riziką, susijusią su mokesčių prievolių pasikeitimu ar atsiradimu (jei toks atvejis būtų). Paslaugų kaina ir Pradinės pirkimo sutarties vertė gali būti keičiama:
- 4.3.1. dėl PVM tarifo pasikeitimo. Naujas PVM tarifas taikomas visoms po oficialaus naujo PVM tarifo įsigaliojimo momento suteiktoms Paslaugoms;
- 4.3.2. kainų lygio kitimo atveju:
- 4.3.2.1. Pirkimo sutartyje numatytos kainos gali būti perskaičiuojamos, jeigu Lietuvos statistikos departamento ([www.stat.gov.lt](http://www.stat.gov.lt)) kas ketvirtį skelbiamo Ūkio subjektams suteiktų paslaugų grupės „N71.1 Architektūros ir inžinerijos veikla bei su ja susijusios techninės konsultacijos“ paslaugų kainų indekso pokytis (k), apskaičiuotas kaip nustatyta šiame papunktyje, yra didesnis kaip 5 procentai. Atlikdamos perskaičiavimą Šalys vadovaujasi Lietuvos statistikos departamento viešai Oficialiosios statistikos portale paskelbtais Rodiklių duomenų bazės duomenimis, iš kitos Šalies nereikalaujamos pateikti oficialaus Lietuvos statistikos departamento ar kitos institucijos išduoto dokumento ar patvirtinimo. Perskaičiavimas atliekamas pagal formulę:
- $$a_1 = a + (k/100 \times a), \text{ kur}$$
- a – kaina (Eur be PVM)) (jei ji jau buvo perskaičiuota, tai po paskutinio perskaičiavimo);
- a<sub>1</sub> – perskaičiuota (pakeista) kaina (Eur be PVM);
- k – pagal paslaugų kainų indeksą Ūkio subjektams suteiktų paslaugų grupės „N71.1 Architektūros ir inžinerijos veikla bei su ja susijusios techninės konsultacijos“ apskaičiuotas kainų pokytis (padidėjimas arba sumažėjimas) (%).
- $$k = \text{Ind}(\text{naujausias}) / \text{Ind}(\text{pradžia}) \times 100 - 100 \text{ (proc.)}, \text{ kur}$$
- Ind(naujausias) – kreipimosi dėl kainos perskaičiavimo išsiuntimo kitai Šaliai datą (ketvirtį) naujausias paskelbtas Ūkio subjektams suteiktų paslaugų grupės „N71.1 Architektūros ir inžinerijos veikla bei su ja susijusios techninės konsultacijos“ paslaugų kainų indeksas;
- Ind(pradžia) – laikotarpio pradžios datos (ketvirčio) Ūkio subjektams suteiktų paslaugų grupės „N71.1 Architektūros ir inžinerijos veikla bei su ja susijusios techninės konsultacijos“ paslaugų kainų indeksas. Pirmojo perskaičiavimo atveju laikotarpio pradžia (ketvirtis) yra Pirkimo sutarties sudarymo dienos ketvirtis. Antrojo ir vėlesnių perskaičiavimų atveju laikotarpio pradžia (ketvirtis) yra paskutinio perskaičiavimo metu naudotos paskelbto atitinkamo indekso reikšmės ketvirtis;
- 4.3.2.2. skaičiavimams indeksų reikšmės imamos keturių skaitmenų po kablelio tikslumu. Apskaičiuotas pokytis (k) tolimesniems skaičiavimams naudojamas suapvalinus iki vieno skaitmens po kablelio, o apskaičiuotas įkainis „a“ suapvalinamas iki tiek skaitmenų, kiek įkainiams nurodyti naudojama sudarytoje Pirkimo sutartyje, skaitmenų po kablelio;
- 4.3.2.3. Vėlesnis įkainių perskaičiavimas negali apimti laikotarpio, už kurį jau buvo atliktas perskaičiavimas;
- 4.3.2.4. Pirmosios peržiūros terminas netaikomas. Peržiūra vykdoma kas ketvirtį;
- 4.3.2.5. Susitarimas dėl kainų perskaičiavimo (keitimo) pasirašomas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo perskaičiuoti kainą gavimo dienos. Šalys privalo susitarime nurodyti indekso reikšmę laikotarpio pradžioje ir jos nustatymo datą, indekso reikšmę laikotarpio pabaigoje ir jos nustatymo datą, kainų

pokytį (k), perskaičiuota kainas, perskaičiuotą pradinės sutarties vertę. Perskaičiuotos Paslaugų kainos taikomos užsakymams, pateiktiems po to, kai Šalys pasirašo susitarimą dėl jų perskaičiavimo.

4.4. Pirkimo sutarties kainos perskaičiavimas dėl kitų mokesčių pakeitimo ar kitais atvejais nebus atliekamas.

4.5. Tiesioginio atsiskaitymo TIEKĖJO pasitelkiamiems subtiekiėjams galimybės įgyvendinamos šia tvarka:

4.5.1. Subtiekiėjas, norėdamas, kad UŽSAKOVAS tiesiogiai atsiskaitytų su juo pateikia prašymą UŽSAKOVUI ir inicijuoja trišalės sutarties tarp jo, UŽSAKOVO ir TIEKĖJO sudarymą. Sutartis turi būti sudaryta ne vėliau kaip iki UŽSAKOVO atsiskaitymo su subtiekiėju. Šioje sutartyje nurodoma TIEKĖJO teisė prietarauti nepagrįstems mokėjimams, tiesioginio atsiskaitymo su subtiekiėju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekiemo sutartyje nustatytus reikalavimus;

4.5.2. Subtiekiėjas, prieš pateikdamas sąskaitą UŽSAKOVUI, turi ją suderinti su TIEKĖJU. Suderinimas laikomas tinkamu, kai subtiekiėjo išrašytą sąskaitą raštu patvirtina atsakingas TIEKĖJO atstovas, kuris yra nurodytas trišalėje sutartyje. UŽSAKOVO atlikti mokėjimai subtiekiėjui pagal jo pateiktas sąskaitas atitinkamai mažina sumą, kurią UŽSAKOVAS turi sumokėti TIEKĖJUI pagal Pirkimo sutarties sąlygas ir tvarką. TIEKĖJAS, išrašydamas ir pateikdamas sąskaitas UŽSAKOVUI, atitinkamai į jas neįtraukia subtiekiėjo tiesiogiai UŽSAKOVUI pateiktų ir TIEKĖJO patvirtintų sąskaitų sumų;

4.5.3. Tiesioginis atsiskaitymas su subtiekiėju neatleidžia TIEKĖJO nuo jo prisiimtų įsipareigojimų pagal sudarytą Pirkimo sutartį. Nepaisant nustatyto galimo tiesioginio atsiskaitymo su subtiekiėju, TIEKĖJUI Pirkimo sutartimi numatytos teisės, pareigos ir kiti įsipareigojimai nepereina subtiekiėjui;

4.5.4. Atsiskaitymas su subtiekiėju vykdomas per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo tinkamos sąskaitos faktūros pateikimo UŽSAKOVUI. Šiame punkte nurodyti mokėjimų terminai, susieti su finansavimu, gaunamu iš trečiųjų šalių, gali būti pratęsti, tačiau bet koku atveju šie terminai negali viršyti 60 (šešiasdešimt) dienų. Nurodytu atveju ilgesnio apmokėjimo termino taikymo galimybę UŽSAKOVAS įgyja tik tuo atveju, jei jis subtiekiėjui pateikia įrodymus, patvirtinančius apie finansavimo iš trečiųjų šalių vėlavimą;

4.5.5. Atsiskaitymai su subtiekiėju atliekami trišalėje sutartyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į Pirkimo sutartyje nustatytą kainodarą. Su subtiekiėjais gali būti atsiskaitoma tik po to, kai pilnai suteiktos visos šioje sutartyje numatytos Paslaugos ir pasirašytas Paslaugų perdavimo-priėmimo aktas;

4.5.6. Jei dėl tiesioginio atsiskaitymo su subtiekiėju faktiškai nesutampa TIEKĖJO ir subtiekiėjo mokėtinos sumos, rizika prieš UŽSAKOVĄ tenka TIEKĖJUI ir neatitikinimai pašalinami TIEKĖJO sąskaita.

4.6. Vykdamas Pirkimo sutartį, sąskaitos faktūros teikiamos tik elektroniniu būdu. Elektroninės sąskaitos faktūros, atitinkančios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašą paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (OL 2017 L 266, p. 19) (toliau – Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), teikiamos DPS tiekėjo pasirinktomis priemonėmis. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros gali būti teikiamos tik naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis. UŽSAKOVAS elektronines sąskaitas faktūras priima ir apdoroja naudodamasis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus Viešųjų pirkimų įstatymo 22 straipsnio 12 dalyje nustatytus atvejus.

## 5. Atsakomybė

5.1. Šalių atsakomybė yra nustatoma pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir Pirkimo sutartį. Šalys įsipareigoja tinkamai vykdyti Pirkimo sutartimi prisiimtus įsipareigojimus ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais galėtų padaryti žalos viena kitai ar apsunkintų kitos Šalies prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą.

5.2. Pirkimo sutartį nutraukus dėl TIEKĖJO sutartinių įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo dėl TIEKĖJO kaltės:

5.2.1. TIEKĖJAS, UŽSAKOVUI pareikalavus, sumoka UŽSAKOVUI 10 (dešimties) % dydžio baudą nuo Pirkimo sutarties priede Nr. 1 nurodytos Pradinės Pirkimo sutarties vertės (bauda gali būti taikoma tuo atveju, jei netaikomos Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės);

5.2.2. UŽSAKOVAS pasinaudoja pateiktu Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimu (jei taikomos Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės).

5.3. Jei TIEKĖJO paskirto bent vieno specialisto kvalifikacija yra netinkama, UŽSAKOVAS gali pareikalauti TIEKĖJO ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pakeisti paskirtą (-us) specialistą (-us). TIEKĖJUI per nustatytą terminą nepakeitus specialisto (-ų) tinkamu (-ais), UŽSAKOVAS turi teisę vienašališkai nutraukti Pirkimo sutartį ir pareikalauti iš TIEKĖJO sumokėti baudą – 10 proc. nuo Pirkimo sutarties priede Nr. 1 nurodytos Pradinės Pirkimo sutarties vertės.

5.4. Šalys susitaria, kad jei dėl TIEKĖJO šioje Pirkimo sutartyje numatytų įsipareigojimų nevykdymo arba netinkamo vykdymo UŽSAKOVUI bet kuris trečiasis asmuo (valstybės institucijos ar organizacijos ir pan.) pritaiko netesybą (baudas, delspinigius) ar UŽSAKOVAS patiria nuostolių, TIEKĖJAS privalo juos atlyginti UŽSAKOVUI per 5 (penkias) darbo dienas nuo UŽSAKOVO reikalavimo gavimo dienos (galimi priešpriešinių reikalavimų įskaitymai).

5.5. UŽSAKOVUI be pateisinamų priežasčių nesumokėjus TIEKĖJO pateiktoje sąskaitoje nurodytos sumos, TIEKĖJAS gali reikalauti iš UŽSAKOVO 0,03 % nuo vėluojamos sumokėti sumos dydžio delspinigį už kiekvieną praleistą dieną. Delspinigiai skaičiuojami nuo mokėjimo termino pabaigos dienos (ši diena neįskaitoma) iki dienos, kurią buvo gautas apmokėjimas (ši diena neįskaitoma).

5.6. TIEKĖJAS, gavęs UŽSAKOVO pranešimą dėl nesuteiktų ir (ar) netinkamai teikiamų Paslaugų ir per UŽSAKOVO nustatytą protingą terminą nepašalinęs trūkumų ir (ar) nesiimančias aktyvių veiksmų trūkumų pašalinimui, už kiekvieną uždelstą darbo dieną papildomai moka UŽSAKOVUI po 20 eurų baudą iki visiško trūkumų pašalinimo.

5.7. UŽSAKOVAS turi teisę priskaičiuotų netesybų suma mažinti savo piniginę prievolę TIEKĖJUI.

5.8. Pirkimo sutarties nutraukimas nepanaikina teisės reikalauti sumokėti netesybą, numatytą Pirkimo sutartyje už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą iki Pirkimo sutarties nutraukimo ir atlyginti nuostolius, patirtus dėl įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo pagal šią sutartį,

kaip numatyta sutarties nuostatose.

## **6. Force Majeure**

- 6.1. Nė viena Pirkimo sutarties Šalis nėra laikoma pažeidusia Pirkimo sutartį arba nevykdančia savo įsipareigojimų pagal Pirkimo sutartį, jei įsipareigojimus vykdyti jai trukdo nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės, atsiradusios po Pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos.
- 6.2. Jei kuri nors Pirkimo sutarties Šalis mano, kad atsirado nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės, dėl kurių ji negali vykdyti savo įsipareigojimų, ji nedelsdama informuoja apie tai kitą Šalį, pranešdama apie aplinkybių pobūdį, galimą trukmę ir tikėtiną poveikį.
- 6.3. Jei nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės trunka ilgiau kaip 10 (dešimt) kalendorinių dienų, tuomet bet kuri Pirkimo sutarties Šalis turi teisę nutraukti Pagrindinę sutartį išpėdama apie tai kitą Šalį prieš 5 (penkias) kalendorines dienas. Jei pasibaigus šiam 5 (penkių) dienų laikotarpiui nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės vis dar yra, Pirkimo sutartis nutraukiama ir pagal Pirkimo sutarties sąlygas Šalys atleidžiamos nuo tolesnio Pirkimo sutarties vykdymo.

## **7. Pirkimo sutarčiai taikytina teisė ir ginčų sprendimas**

- 7.1. Šalys susitaria, kad visi Pirkimo sutartyje nereglamentuoti klausimai sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teise.
- 7.2. Visus UŽSAKOVO ir TIEKĖJO ginčus, kylančius iš Pirkimo sutarties ar su ja susijusius, Šalys sprendžia derybomis. Ginčo pradžia laikoma rašto, pateikto paštu, faksu ar asmeniškai Pirkimo sutarties Šalių Pirkimo sutartyje nurodytais adresais, kuriame išdėstoma ginčo esmė, įteikimo data.
- 7.3. Jei ginčo negalima išspręsti derybomis per maksimalų 20 (dvidešimties) darbo dienų laikotarpį nuo dienos, kai ginčas buvo pateiktas sprendimui, ginčas perduodamas spręsti Lietuvos Respublikos teismui.

## **8. Pirkimo sutarties pakeitimai**

- 8.1. Pirkimo sutartis jos galiojimo laikotarpiu, neatliekant naujos pirkimo procedūros, gali būti keičiama joje nustatytomis sąlygomis ir tvarka:
- 8.1.1. Pirkimo sutarties kaina gali būti keičiama Pirkimo sutarties IV skyriuje nustatytomis sąlygomis ir tvarka bei 8.1.5 punktu;
- 8.1.2. subtiektėjai gali būti keičiami/pasitelkiami nauji, vadovaujantis Pirkimo sutarties 8.2 punktu ir 8.1.5 punktu;
- 8.1.3. specialistai gali būti keičiami/pasitelkiami nauji, vadovaujantis Pirkimo sutarties 8.3 punktu ir 8.1.5 punktu;
- 8.1.4. kitais Pirkimo sutartyje numatytais atvejais ir tvarka;
- 8.1.5. Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytomis sąlygomis ir tvarka, jeigu sutarties sąlygų keitimas nenumatytas Pirkimo sutartyje.
- 8.2. Pirkimo sutarties vykdymo metu TIEKĖJAS gali keisti Pirkimo sutartyje nurodytus ir/ar pasitelkti naujus subtiektėjus. Keičiančiojo ar naujai pasitelkiamo subtiektėjo kvalifikacija turi būti pakankama Pirkimo sutarties užduoties įvykdymui, keičiantysis ir/ar naujai pasitelkiamas subtiektėjas turi neturėti pašalinimo pagrindų. Apie keičiamus ir/ar naujai pasitelkiamus subtiektėjus TIEKĖJAS turi informuoti UŽSAKOVĄ raštu nurodant subtiektėjo keitimo priežastis ir pateikiant kvalifikaciją (jei informacija apie kvalifikaciją nėra prieinama viešai) bei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus ir gauti UŽSAKOVO rašytinį sutikimą.
- 8.3. Pirkimo sutarties vykdymo metu TIEKĖJAS gali keisti specialistus, paskirtus vykdyti sutartinius TIEKĖJO įsipareigojimus ir/ar pasitelkti naujus specialistus. Keičiančiojo ar naujai pasitelkiamo specialisto kvalifikacija turi būti pakankama Pirkimo sutarties užduoties įvykdymui. Apie keičiamus ir/ar naujai pasitelkiamus specialistus TIEKĖJAS turi informuoti UŽSAKOVĄ raštu nurodant specialisto keitimo priežastis ir pateikiant kvalifikaciją įrodančius dokumentus (jei informacija apie kvalifikaciją nėra prieinama viešai) ir gauti UŽSAKOVO rašytinį sutikimą.
- 8.4. UŽSAKOVUI nustačius viešuosius pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytus TIEKĖJO pasitelkto ar planuojamo pasitelkti subtiektėjo pašalinimo pagrindus, UŽSAKOVAS reikalauja TIEKĖJO per protingą terminą tokių subtiektėjų pakeisti kitu.
- 8.5. Visi Pirkimo sutarties pakeitimai įforminami atskiru rašytiniu Šalių sutarimu.

## **9. Pirkimo sutarties galiojimas**

- 9.1. Pirkimo sutartis įsigalioja ją pasirašius abiem Pirkimo sutarties Šalims ir TIEKĖJUI pateikus galiojantį Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą (jei taikoma).
- 9.2. Pirkimo sutartis galioja iki galutinio sutartinių įsipareigojimų įvykdymo ir Šalių tarpusavio atsiskaitymo dienos arba iki bus nutraukta ši sutartis. Pirkimo sutarties galiojimas baigiasi, kai TIEKĖJAS pagal šią Pirkimo sutartį įvykdo savo įsipareigojimus UŽSAKOVUI, jeigu ji yra tinkamai įvykdyta ir visiškai apmokėta už suteiktas Paslaugas, kai ji nutraukiama Pirkimo sutartyje nustatyta tvarka, taip pat esant atitinkamam teismo sprendimui.
- 9.3. Jeigu kurios nors Pirkimo sutarties sąlygos paskelbiamos negaliojančiomis, kitos Pirkimo sutarties sąlygos lieka ir toliau galioti, jeigu jų negaliojimas nedaro kitos Pirkimo sutarties dalies tolesnį vykdymą neįmanomą.
- 9.4. UŽSAKOVAS turi teisę vienašališkai ne mažiau kaip prieš 10 (dešimt) darbo dienų informavęs TIEKĖJĄ nutraukti Pirkimo sutartį ar sutartį, kuria keičiama Pirkimo sutartis, jeigu:
- 9.4.1. TIEKĖJUI iškeliama bankroto byla, jis likviduojamas ar sustabdoma jo veikla;
- 9.4.2. TIEKĖJAS nesilaiko šios sutarties 8.2-8.4 punktuose nustatytų reikalavimų;
- 9.4.3. paaiškėjo, kad TIEKĖJAS, su kuriuo sudaryta Pirkimo sutartis, turėjo būti pašalintas iš pirkimo procedūros pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalį;
- 9.4.4. paaiškėjo, kad su TIEKĖJU neturėjo būti sudaryta Pirkimo sutartis dėl to, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas procese pagal Sutarties dėl Europos

Sąjungos veikimo 258 straipsnį pripažino, kad nebuvo įvykdyti įsipareigojimai pagal Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis ir Direktyvą 2014/24/ES;

9.4.5 Pirkimo sutartis buvo pakeista, pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, reglamentuojančias sutarties pakeitimo sąlygas ir tvarką.

9.5. UŽSAKOVAS turi teisę įspėjęs TIEKĖJĄ ne mažiau kaip prieš 10 (dešimt) darbo dienų, vienašališkai nutraukti Pirkimo sutartį dėl esminio jos pažeidimo. UŽSAKOVAS taip pat turi teisę šiame punkte nustatyta tvarka ir terminais raštu įspėjęs TIEKĖJĄ, vienašališkai nutraukti Pirkimo sutartį dėl Pirkimo sutarties 3.1.2-3.1.13 punktuose numatyto bent vieno TIEKĖJO įsipareigojimo nevykdymo ar netinkamo vykdymo dėl TIEKĖJO kaltės ilgiau kaip 10 (dešimt) darbo dienų. Nutraukus Pirkimo sutartį dėl TIEKĖJO esminio šios sutarties pažeidimo, UŽSAKOVAS, vadovaudamasis viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, įtraukia TIEKĖJĄ į Nepatikimų tiekėjų sąrašą.

9.6. TIEKĖJAS turi teisę įspėjęs UŽSAKOVĄ ne mažiau kaip prieš 10 (dešimt) darbo dienų, vienašališkai nutraukti Pirkimo sutartį, kai:

9.6.1. UŽSAKOVAS nevykdo savo įsipareigojimo už tinkamai suteiktas Paslaugas atsiskaityti su TIEKĖJU Pirkimo sutartyje nustatytais sąlygomis bei tvarka ir dėl šios priežasties mokėtinos netesybos (delspinigiai) ir/arba nuostoliai pasiekia 10 % (dešimt procentų) Pradinės Pirkimo sutarties vertės ribą.

9.6.2. Užsakovas bankrutuoja arba yra likviduojamas.

9.7. Pirkimo sutartis gali būti nutraukta abipusiu rašytiniu Šalių sutarimu.

## **10. Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės**

10.1. Papildomos Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės netaikomos.

## **11. Baigiamosios nuostatos**

11.1. Pirkimo sutartis yra elektroniniu būdu suformuota centrinės perkančiosios organizacijos CPO IS remiantis standartine Pirkimo sutarties forma be pakeitimų, išskyrus įterptą informaciją, kuri buvo CPO IS pateikta UŽSAKOVUI ir TIEKĖJUI.

11.2. Pirkimo sutartis negali būti sudaroma ir vykdoma, jei ji buvo suformuota ne CPO IS.

11.3. Pirkimo sutartis yra vieša. Šalys laiko paslapyje savo kontrahento darbo veiklos principus ir metodus, kuriuos sužinojo vykdant Pirkimo sutartį, išskyrus atvejus, kai ši informacija yra vieša arba turi būti atskleista įstatymų numatytais atvejais.

11.4. Šalys viena kitai patvirtina, kad vykdydamos Pirkimo sutartį ir jos pagrindu priimtus įsipareigojimus, laikosi visų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų dėl asmens duomenų apsaugos.

11.5. Šalys susirašinėja lietuvių kalba. Visi Šalių rašytiniai pranešimai ar prašymai, kuriuos Šalis gali pateikti pagal šią sutartį, bus laikomi galiojančiais ir įteiktais tinkamai, jeigu asmeniškai pateikti kitai Šaliai ir gautas patvirtinimas apie gavimą arba išsiųsti registruotu paštu, faksu, elektroniniu paštu, šioje sutartyje nurodytais adresais ar fakso numeriais arba kitais adresais ir fakso numeriais, kuriuos, pateikdama pranešimą nurodė Šalis.

11.6. Jeigu pasikeičia Šalies adresas ir (ar) kiti duomenys, Šalis turi raštu informuoti kitą Šalį ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bent vieno kontakto duomenų pasikeitimo.

11.7. Pirkimo sutartis sudaryta dviem vienodą juridinę galią turinčiais egzemplioriais, po vieną kiekvienai Šaliai.

11.8. Prie Pirkimo sutarties pridedami šie priedai, kurie yra neatskiriamos Pirkimo sutarties dalys. Nustatomas toks dokumentų (jų dalių) pirmumas, t. y. kiekvienas paskesnės eilės dokumentas turi žemesnę teisinę galią nei prieš jį nurodytas dokumentas:

11.8.1. Užsakomos Paslaugos ir TIEKĖJO pasiūlymas Paslaugų užsakymui per CPO LT elektroninį katalogą (Priedas Nr. 1).

11.8.2. Ekspertizės užduotis (Priedas Nr. 2).

11.8.3. Statinio kadastrinių matavimų ir teisinės registracijos Nekilnojamojo turto registre dokumentai (Priedas Nr. 3).

11.8.4. Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas (Priedas Nr. 4) (jei pateiktas).

11.8.5. Defektinių statinio vietų nuotraukos (Priedas Nr. 5).

11.8.6. Statinio projektas (Priedas Nr. 6) (jei pateiktas).

UŽSAKOVAS

LITGRID AB, Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, 05131 Vilnius,  
Vilniaus apskritis  
Kodas: 302564383  
PVM kodas: LT100005748413  
A. s. Nr.: LT45 7300 0101 2496 3570, „Swedbank“ AB  
Tel.: +370 5 278 2777  
El paštas.: info@litgrid.eu

TIEKĖJAS

Ekspertika, UAB, Saulės g. 12, LT-50239 Kaunas, Kauno apskritis  
Kodas: 135840360  
PVM kodas: LT358403610  
A. s. Nr.: LT227044060003591515, AB SEB bankas  
Tel.: 837380100  
El paštas: info@ekspertika.lt

Už Pirkimo sutarties /jos pakeitimų paskelbimą atsakingas asmuo:

Atsakingas asmuo/asmenys:

Atsakingas asmuo/asmenys:

Atstovaujantis asmuo

Vardas, pavardė, pareigos: \_\_\_\_\_

Parašas: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_

Atstovaujantis asmuo

Vardas, pavardė, pareigos: \_\_\_\_\_

Parašas: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_

## Pirkimo sutarties Nr.CPO232839 priedas Nr.1

### UŽSAKOMOS PASLAUGOS IR TIEKĖJO PASIŪLYMAS KONKURSUI

2022-11-18 09:55:25

UŽSAKOVO pavadinimas: LITGRID AB

| Užsakomos paslaugos                                                    | Paslaugų kaina, Eur be PVM |
|------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| (SEP)13. Inžinerinių tinklų (elektros tinklų) ekspertizės paslaugos    | 17,000.00                  |
| PVM dydis %:                                                           | 21.00                      |
| Pirkimo sutarties kaina (Pradinės Pirkimo sutarties vertė), Eur su PVM | 20,570.00                  |

|                      |                                                                          |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Statinio pavadinimas | Kruonio HAE AT1 pajungimo prie LITGRID AB AT-1 330 kV linijinis portalas |
| Statinio adresas     | Kaišiadorių r. sav., Kruonio sen., Maisiejūnų k., Marių g. 6             |

Bus atliekami statybiniai tyrimai: Taip

Statybiniai tyrimai, kurie atliekami: Informacija apie reikalingus tyrimus pateikiama Techninėje užduotyje.

Kieno lėšomis ir pajėgumais bus atidengtos (atkastos) ekspertizės vadovo nurodytos statinio konstrukcijos, inžineriniai tinklai, inžinerinės sistemos ir kiti elementai (kai to reikia atliekant statybinius tyrimus) ir vėl uždengtos (užkastos, užtaisytos) užbaigus statybinius tyrimus? Tiekėjo

Sąlygos, kuriomis vadovaujantis atliekami reikalingi statybiniai tyrimai: Informacija apie reikalingus tyrimus pateikiama Techninėje užduotyje.

Dienos ir paros laikas, kuriuo galės būti atliekami statybiniai tyrimai:

| I                   | II                  | III                 | IV                  | V                   | VI                  | VII                 |
|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 07:30:00 - 16:30:00 | 07:30:00 - 16:30:00 | 07:30:00 - 16:30:00 | 07:30:00 - 16:30:00 | 07:30:00 - 15:45:00 | 00:00:00 - 00:00:00 | 00:00:00 - 00:00:00 |

Atliekant statybinius tyrimus privalo būti laikomasi darbų saugos, higienos normų, aplinkos apsaugos ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Ar atsiskaitant už suteiktas paslaugas bus taikomas finansavimas iš trečiųjų šalių? Ne

Kontaktinis asmuo, įpareigotas suteikti galimybę apžiūrėti statinį (vardas, pavardė, pareigos, tel. Nr., el. paštas): Sigita Ropienė, projektų vadovė, +370 620 54451 sigita.ropiene@litgrid.eu

Valybės tarnautojas (vardas, pavardė, pareigos, tel. nr., el. paštas), atstovaujantis viešojo administravimo subjektui, inicijavusiam statinio ekspertizę: nenurodyta

Pasiūlymą pateikęs TIEKĖJAS (arba Partnerių grupės pagrindinis partneris): Ekspertika, UAB

UŽSAKOVAS  
LITGRID AB

TIEKĖJAS  
Ekspertika, UAB

Atstovaujantis asmuo

Atstovaujantis asmuo

Vardas, pavardė, pareigos: \_\_\_\_\_

Vardas, pavardė, pareigos: \_\_\_\_\_

Parašas: \_\_\_\_\_

Parašas: \_\_\_\_\_